

Özet: Varlık 1/2009

Published 9 February 2009

Original in **Turkish**

First published in

Downloaded from eurozine.com (<https://www.eurozine.com/ozet-varlik-12009-2/>)

© Varlık Eurozine

Jennifer Loewenstein

Hamas Olmasa da, İsrail Bir Filistin Devleti'ni Kabul Etmeyecek

“Gazze'deki yıkımın Hamas'la hiç ilgisi yok. İsrail'in taleplerine karşı çıkan ya da gerçek anlamda egemenliği ve bölgedeki tüm ulusların eşitliğini amaçlayan her birey, lider, hizip ya da hareket; kendi halkı adına uluslararası insani yasanın uygulanabilirliğini ve evrensel insan hakları bildirgesini talep eden her hükümet ya da halk hareketi, İsrail Devleti için kabul edilmez olacak,” diyen Loewenstein İsrail'in iradesiyle ABD'ninkinin aynı olduğunu ileri sürüyor ve ateşkes çağrılarının yararsızlığını vurguluyor.

Joseph Massad

Gazze Gettosu'nda İsyan

İsrail'in Arap rejimleri arasında kendi çıkarlarına göre bir denge kurmak gayretini geçmişten beri gösterdiğini, örneğin Lübnan ve Güney Beyrut'ta yaptığı büyük tahribat ile birçok Arap müttefikinin takdirini kazandığını, Siyonizm'in Filistin direnişini ezmek amacıyla Filistinli işbirlikçilerle birlikte çalıştığını belirten Massad, tarihsel süreç içerisinde Ortadoğu'daki politik dengeleri irdeliyor.

Norman Finkelstein

Hamas ve Gazze Savaşı Hakkındaki Gerçekler

“Arap Birliği'nin yirmi üyesinin tamamı, 1967 Haziran sınırlarıyla ayrılacak iki devlet çözümünden yana. Filistin yönetimi aynı çözümden yana. Şimdi de Hamas 1967 Haziran'ındaki sınırları kabul eden iki devletli bir çözümden yana,” diyen Finkelstein sorunun ABD'nin İsrail'i desteklemesinden

kaynaklandığını dile getiriyor ve ABD - İsrail ilişkilerini yorumluyor.

Sezai Sarıoğlu

“Tarihe Bak Anlarsın?”

“Filistinlilerin kimlik ve yurt edinme süreçleri ‘sürgün’ kavramı ile birlikte diyalektik bir karmaşayı, çok katlı bir okumayı gerektiriyor,” diyen Sarıoğlu, Filistin-İsrail anlaşmazlığını ve dünyanın bu konuya yaklaşımını sosyalist bir bakış açısıyla değerlendiriyor.

Soruşturma: Şiirimizde Filistin Direnişi

Filistin Direnişi, şairlerimiz için hep bir öz mesele olagelmıştır. Neredeyse her zaman Türk şiirinin tinsel evrenine dahil bir izlek olarak görülmüştür. Ve birçok şairimiz Filistin üzerine, doğrudan veya dolaylı şiir yazmıştır. Bu şiirler, elbette şairin vicdani ve siyasi tavrı ile biçimlenmiştir.

Filistin halkının yeni bir saldırıyla karşı karşıya olduğu bu günlerde, şiirimizdeki Filistin Direnişi izleğini Gülten Akın’ın “Deprem Savaş ve Çocukların Tanrısı” ile Sezai Karakoç’un “Alinyazısı Saati” adlı şiirleri üzerinden yeniden değerlendirmek istedik.

AFŞAR TIMUÇİN

“Dünyanın her yerinde insanlar insanı insan olmaktan çıkaracak her türlü çirkinliğin karşısına geçiyorlar. Bugün belki alanlarda bağırıp çağırmak biçiminde algılanabilecek olan bu tepkiler inanıyoruz ki giderek büyüyecek, ve etkili bir karşıtlık anlamı kazanacak.”

TAHİR ABACI

“Türkiyeli şairlerin çoğunun Filistin’e geniş yer ayırmaları, Yunus Emre’nin “insan”ı yüceltmesinin ya da Dıranas’ın “ebedi barış”ı özlemesinin doğal bir uzantısıdır. Türkiye’de en çok basılmış antolojilerden birinin A.Kadir, Afşar Timuçin, Süleyman Salom tarafından hazırlanan *Filistin Şiiri* olduğunu anımsayalım.”

ADNAN ÖZER

“Edebi yetenek bazı etik sınırlarda durur. Durması gerekir, aksi halde insanileşme sınırları aşılır. Adorno’nun “Auschwitz’ten sonra şiir yazılamaz” dediği de budur. Bu insani tavır yeteneğinin bilincinde olanlar için geçerlidir. Şiirsel güç ve yetenek kutsanamaz.”

İHSAN DENİZ

“Günümüz Türk şiirine emek veren, katkıda bulunan onlarca şair olduğu halde, bugün yalnız Filistin için değil, dün Irak için de ya da Afganistan için de veya işgale, zulme, teröre, hâsılı insanlık dışı uygulamalara maruz kalan başka ülkeler ve halklar adına da bizlerin örneğin ‘kuvvetli’ şiir(ler)le hassasiyet göstermek hususundaki acimizin artık saklanacak bir tarafı kalmamıştır.”

MUSTAFA KÖZ

“Türkiye şiiri için “dünya meseleleri” ’80’e kadar çözülmüş görünüyor(!) ’80’in ve sonrasının şiiri, değil Filistin’i, burnunun ucunu görecektir durumda bile değil. Dediğiniz gibi, bugünlerde Filistin direnişi pek öyle “öz mesele” falan da olmamıştır. Gözlerini ve ruhlarını dünyanın bir uzantısı olarak kullanan şairler için zaten her mesele, onların öz meselesidir. İnsana ilişkin hiçbir şey onlara yabancı değildir.”

ZEYNEP UZUNBAY

“Savaş, insanın geçmişini ve geleceğini yok eder. Ortadoğu’da yapılan da budur. İnsanlar masallarını, şehirlerini, umutlarını yitirirler. Şimdi ağır basan. Şimdi savaştır; bombadır, tanktır, füzedir. Şimdi: Geçmişin ve geleceğin gözünü kapatan kandır.”

ÖMER ERDEM

“Bugün bizler de biliyor, görüyor ve inanıyoruz ki Filistinliler masumdur, suçsuzdur. Filistin’in tavrını direniş değil bir ölüm kalım hakkı olarak algılıyoruz. Musa’ya inananlara kaderin bumerangınının dün dönmesi bizi nasıl üzmüşse, bu zulüm de o kadar üzmektedir. Üzmek ne kelime kanımıza dokunmaktadır. Ve şiirimizin vicdanı “bu yaşadıklarımız doğru mu” diye sızlamaktadır.”

BETÜL DÜNDER

“Filistin, bizim için öyle sanıyorum ki hatıralarla/geçmişle ve şimdiyle anılan ve aslında daima akılda tutulan bir toprak. ’80 darbesinden önce Türkiye’deki devrimcilerin Filistin’de silahlı eğitim görmeleri, onlar için – geride kalanlardan bahsediyoruz- kutsal kitapların atfettiğinden öte başka bir dünya hevesi ve mücadelesi, Filistin’i daha anlamlı kılıyor olmalı. Belki de bundan dolayı Müslüman kardeşlerinin kaderini lanetleyenlerle ilk defa aynı duygudaşlık içerisinde oluyorlar. Yine *kutsal topraklarla vaat edilmiş topraklar* arasındaki fark bütün bir dünya algımızı belirliyor.”

EMEL İRTEM

“Kolumuzu çimdiklediğimizde canımız yanıyor. Ama başkasının kolunu çimdiklediğimizde onun çektiği acıdan şüphedeyiz. Acılarımızı sevinçlerimizi şaşkınlıklarımızı gündelik hayatımızı diğer tüm insanlık hallerimizi liberal, liberal sözcüklere yedirirken bir Golem’e can verdiğimizizin de farkında değiliz...”

Mustafa Şerif Onaran
Bilinmeyen Tanpınar

Şair ve romancımız Ahmet Hamdi Tanpınar üzerine bir deneme.

Hasan Bülent Kahraman
Bir Amerika/n Sonbaharı

Kahraman günlüklerini Varlık dergisinde yayımlamaya devam ediyor. Bu ayki bölümde, sanat ve edebiyat üzerine görüşlerinin yanı sıra, Amerikan yaşantısı ve Obama ile başlayan yeni dönem üzerine eleştirel görüşlerine de yer veriyor.

Haydar Ergülen
“Aşk Şiirleri Antolojisi”

Yazının bir bölümünde Gazze saldırılarına Türkiye Yazarlar Sendikası’nın, ülkemiz şair ve yazarlarının tepkisi dile getiriliyor, diğer bölümünde ise şair, öykücü ve denemeci Ali Ural’ın eserleri irdeleniyor.

Erendiz Atasü
Necati Cumalı ve Viran Olan Yurt

Necati Cumalı’nın “Viran Dağlar” adlı romanı üzerine bir eleştiri yazısı.

Gonca Özmen
Tuğrul Tanyol Şiiri Üzerine Birkaç Kalın Çizgi

80 Kuşağı şairlerinden Tuğrul Tanyol’un şiir serüveni üzerine bir inceleme yazısı.

Erol Üyepazarcı
Şebnem Şenyener’in Fantastik Polisiye Romanları

Şenyener’in geleneksel çizgideki polisiye romanı aşan eserleri hakkında bir eleştiri yazısı.

Remzi İnanç

Devrim 50 Yaşında Küba'nın Dostu Üç Büyük Edebiyatçı

Küba Devrimi'nin 50. yılında kaleme alınan bu yazıda Sartre, Marquez ve Nazım Hikmet'in bu devrim hakkındaki görüşleri tartışılıyor.

Mehmet Rifat

Varlık-İçin-Yorum

Rifat, "Eleştiri özellikle Açıklamak ediminden Anlamak edimine yönelirken yazı biçimiyle doğrudan edebiyatın içinde yer almaya başladı; edebiyatın ana çekirdeği ise doğrudan doğruya kendi söylemi içinde kendisi üstüne eleştirel düşünce üretir duruma geldi," diyor.

Aamir R. Mufti

Şarkiyatçılık ve Dünya Edebiyatlarının Kuruluşu

Geçen ay yayımladığımız "Aralıkta Edebiyat" dosyasının yazarlarından Pascale Casanova'nın görüşleri üzerine kaleme alınmış bir eleştiri yazısı.

Hande Ögüt

Yalnızlık Uçurumuna Düşmeyen "Deli" Kadınlar

Yazıda aidiyet ihtiyacı, yalnızlık ve kadınlık halleri işleniyor. Ögüt, "Plath, Greenberg, Bachmann, Sontag ve özel olanın politik olduğu bilincine varmış tüm kadınlar yalnızlık çeken kadınlar değil, gerçek anlamda yalnız kadınlardır," diyor.

küçük İskender

Rimbaud'nun Seyir Defteri -

Yeni imzalardan gelen ürünler değerlendiriliyor.